

Motion till riksdagen 2017/18:3959

av **Jonas Millard och Fredrik Eriksson (båda SD)**

med anledning av prop. 2017/18:49 Ändrade mediegrundlagar

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen avslår propositionen i den del den avser skyddet för personer med annat medborgarskap än svenskt.
2. Riksdagen avslår propositionen i den del som avser delegationsbestämmelser som ger utrymme för att i lag reglera förbud mot att offentliggöra vissa personuppgifter.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att genomföra en ny utredning om skydd för offentliggörande av vissa personuppgifter och tillkännager detta för regeringen.

Skydd för svenska medborgare

Det fundament på vilket demokratin vilar utgörs av folkstyret. Det vore därför klädsamt om de grundlagar som reglerar folkstyret och dess grundläggande principer säger något om det folk som faktiskt ska styra. Sverigedemokraterna har i kommittémotionen Grundlag anfört att regeringsformen, med förebild från andra europeiska länders grundlagar, ska inledas med en berättelse om Sverige som land och svenskarna som folk samt att sentida grundlagsrevisioners utmönstringar av svenska medborgare, till förmån för betydligt vidare begrepp som ”var och en”, reverseras. Vi motsätter oss därför även denna föreslagna förändring: att tryck- och yttrandefrihetsgrundlagarna utmönstrar begreppet svenska medborgare. Svensk grundlag ska naturligtvis åsyfta och åtnjutas av svenska medborgare i första hand. Därutöver kan förstås hela eller delar av motsvarande skydd och rättigheter som stadgas för medborgare även tillerkännas var och en som i övrigt är underställd svensk rättstillämpning, så länge inte annat följer av annan lag eller författning. Propositionen bör därför avslås i denna del.

Offentliggörande av personuppgifter

Sverigedemokraterna konstaterar att det är problematiskt att den personliga integriteten blivit lidande i och med den utveckling som skett då sökbara uppgiftssamlingar drivna av kommersiella aktörer vuxit fram på internet. Vi vill även påtala att vi ser positivt på att det frivilliga grundlagsskyddet innebär att grundlagsskydd inte bara är förbehållet traditionella massmedieföretag utan även kan ges till enskilda och andra medieföretag som tillhandahåller information till allmänheten. Detta har med all säkerhet lett till att nya medieaktörer vuxit fram och att vi i dag har ett större utbud av kritiskt granskande medier och andra viktiga aktörer än vad vi annars skulle ha. Detta är aktörer som i vissa fall granskat och slagit hål på många myter och andra vedertagna ”sanningar” som annars har varit stapelvara i den svenska åsiktskorridoren, eller presenterat nyheter och uppgifter som traditionella medier missat eller av andra skäl valt att inte publicera.

Sverigedemokraterna var inledningsvis positiva till möjligheten att införa en delegationsbestämmelse i grundlagen som ger möjlighet att förhindra spridandet av vissa personuppgifter. Detta eftersom vi anser att ändamålet med offentlighetsprincipen aldrig har varit att den ska brukas av kommersiella intressen för att kunna upprätta stora databaser över svenska medborgare där en stor mängd integritetskänsliga uppgifter framkommer och säljs i vinstsyfte.

Efter att Donald Trump valdes in som president över Amerikas förenta stater den 8 november 2016 har mediedebatten dock tagit en betydligt annorlunda ton än innan. Begreppet ”fake news” har blivit ett stående inslag i den politiska debatten och i massmedierna. Fake news kan betyda nyheter och information utan rimlig substans men kan också användas när en meningstståndare inte gillar uppgifterna i en viss artikel. Väljare i såväl USA som Sverige har även blivit medvetna om s.k. trollfabriker vars uppgift tycks vara att sprida desinformation och öka informationsosäkerheten.

I propositionen används begrepp som ”seriös granskande journalistik”. Mot bakgrund av vad som framkommit ovan blir detta begrepp alltför otydligt, och få medier, varken traditionella eller alternativa, skulle själva definiera sig som något annat än seriösa.

Det är samtidigt viktigt att påtala att risken för ökad självcensur inte får förstärkas. Självklart bör medierna, såväl som allmänhet, kunna presentera och publicera uppgifter om exempelvis en gärningsmans etnicitet, medborgarskap, religion eller hudfärg i händelse av att detta bedöms vara relevant, exempelvis när det gäller signalement av misstänkta personer, artiklar om hedersvåld eller andra fall där sådana uppgifter anses vara relevanta.

Att uppgifter vid flera tillfällen publicerats som starkt bör ifrågasättas och kritiseras är ett obestridligt faktum. Publicistiska övertramp är dock inte förbehållna alternativa medier utan kan skönjas i dagens mediesektor i stort och gäller även medieaktörer som av tradition ses som just seriösa. I ett samhälle som är så splittrat som det svenska, med olika filterbubblor, är det viktigt att medierna själva och det offentliga samtalet i stort strävar efter att återvinna förtroende och tillit. Bedömningen om vad som är seriösa medier eller inte är problematiskt att objektivt fastslå. Det måste stå varje mediekonsument fritt att själv avgöra. Sverigedemokraterna vill i sammanhanget framhålla att det är viktigt att information som kan avfärdas med hjälp av ett källkritiskt förhållningssätt som regel inte bör lagstiftas bort. Skolan har härvidlag en viktig roll att fylla genom att stimulera och värna kritiskt tänkande hos eleverna. Skulle propositionen gå igenom i nuvarande form ser Sverigedemokraterna en risk för att det offentliga

hamnar i ett läge där olika medier godtyckligt graderas på en flytande skala och i förlängningen ges olika förutsättningar, regler och verktyg för att bedriva olika former av granskning.

Till detta har kommit att många remissinstanser är kritiska. Den parlamentariskt sammansatta kommittén kan visserligen hitta gemensamma ståndpunkter men det är först sedan ett betänkande remissbehandlats som det finns en proposition att ta ställning till.

Justitiekanslern menar t.ex. att den reglering som föreslås för ändamålet är alltför oprecis och därmed inte godtagbar. Andra tunga instanser såsom Hovrätten över Skåne och Blekinge, Myndigheten för press, radio och tv, Juridiska fakultetsnämnden vid Uppsala universitet, Sveriges Radio, Sveriges Television, Svenska Journalistförbundet och Tidningsutgivarna, avstyrker förslaget. Hovrätten över Skåne och Blekinge anger att förslaget strider mot den grundläggande principen om att grundlagsskyddet knyts till användningen av vissa medier och inte till vilket innehåll ett yttrande har. Hovrätten menar även att förslaget strider mot bl.a. förbudet mot censur och hindrande åtgärder. Svenska Journalistförbundet ser en risk för tillämpningssvårigheter när det kommer till att avgöra om en uppgiftssamling tillhandahålls inom ramen för traditionell medieverksamhet.

Sammanfattningsvis ser vi med detta en risk för att en delegationsbestämmelse av det här slaget kan öppna för att användas i repressivt syfte och träffa aktörer som den initialt inte var tänkt att träffa. Sverigedemokraterna menar därför att just själva frågan om offentliggörande av personuppgifter måste analyseras ytterligare. En sådan analys kan då överväga även andra instrument såsom obligatorisk underrättelse om en uppgift begärs ut samt rätten att bli glömd.

Vidare är det helt centralt för Sverigedemokraterna att möjligheten att granska det offentliga inte försvåras mer än vad som kan anses absolut nödvändigt för att bevara och skydda enskilda personers integritet. Offentlighetsprincipen ger oss i dag den möjligheten. En utredning bör därför noga beakta de svåra avvägningar som måste göras mellan öppenhet och människors rätt till en privat sfär samtidigt som möjligheterna till granskning inte får bli ett privilegium för medieaktörer med stora ekonomiska och personella resurser. Tills vidare bör regeringen verka för att Sveriges olika myndigheter underlättar för svenska medborgare att med stöd av offentlighetsprincipen ta del av allmänna och offentliga handlingar utan att detta ska ske i syfte att kartlägga stora grupper av individer. Detta bör riksdagen ge regeringen till känna.

Jonas Millard (SD)

Fredrik Eriksson (SD)